

Értékpapír-állományok tulajdonosi megoszlása 2001. III. negyedév

E sajtóközleménytől kezdve a gazdasági szereplők szektorbontása megváltozik. Kisebb mértékben módosult a *Háztartások*, *Nem pénzügyi vállalatok* és *Pénzügyi vállalatok* szektora, ugyanakkor változatlan maradt az *Államháztartás*, *Háztartásokat segítő non-profit intézmények* és a *Külföld (Nem-rezidensek)* szektorok tartalma. A változásokról rövid tájékoztatót tartalmaz a sajtóközlemény melléklete.

A III. negyedévben jelentősen megváltoztak az állampapírpiacon az utóbbi időszakokban meghatározó folyamatok. Miközben a külföld által birtokolt állampapírok állománya jelentősen csökkent szeptember végéig, az egyéb monetáris intézmények (hitelintézetek) számottevően növelték állampapírpiacon részesedésüket. A tőzsdei részvények esetében viszont (csakúgy mint az I. félévben) a nem rezidensek nettó vásárlók voltak. A külföldiek kivételével, a pénzügyi vállalatok körében is meghaladta a részvényvásárlások értéke az eladásokét. A tőzsdei részvények tulajdonosi szektorok szerinti megoszlásában minimális aránymódosulások történtek a III. negyedév folyamán.

Állampapírok

Az **állampapírok**¹ állománya piaci értéken 3,9%-kal nőtt 2001. III. negyedévében. Ezt kizárólag az államkötvények állományának 8,9%-os növekedése okozta, hiszen a forgalomban lévő kincstárjegyek értéke 0,8%-kal, az MNB-kötvények állománya pedig 11,8%-kal csökkent.

A **háztartások** tulajdonában lévő állampapírok piaci értéke 18,1 milliárd forinttal csökkent. Részarányuk az állampapírokból ennek hatására közel 1 százalékponttal mérséklődött.

A **külföld** birtokában lévő állomány – az előző negyedévekben tapasztalt folyamatos növekedéssel szemben – jelentősen (83,5 milliárd forinttal) visszaesett. A szektor súlya a forgalomban lévő összes állampapír-állományban így szeptember végére 19,2%-ról 17,1 %-ra csökkent.

A **pénzügyi vállalatok** az III. negyedévben 268,9 milliárd forinttal növelték állampapír-állományukat. Ez főként az egyéb monetáris intézmények súlyának számottevő (2,6 százalékpontos), továbbá a biztosítók és nyugdíjpénztárak arányának enyhe emelkedésével magyarázható, miközben a pénzügyi szektor egyéb alszektorainak részesedése csak kismértékben változott az előző negyedévhez képest.

A **nem pénzügyi vállalatok** tulajdonában lévő állampapírok állománya 23 milliárd forinttal emelkedett, de részarányuk továbbra is 6% körülire tehető.

Az **államháztartás** részesedése 2,5%-ról 2,8%-ra növekedett, elsősorban az önkormányzatok tulajdonában lévő állampapír-állomány emelkedésének hatására.

A **háztartásokat segítő non-profit intézmények** állampapírpiacon súlya hosszú ideje stabilan 0,7% körüli.

¹ A sajtóközleményben az állampapírok közé soroljuk a hazai kibocsátású, forintban denominált államkötvényeket, a kincstárjegyeket és az MNB által kibocsátott forint kötvényeket.

Állampapírok tulajdonosi szektorok szerinti megoszlása

	százalék	
	Állampapírok összesen	
	2001	
	jún.	szept.
Nem pénzügyi vállalatok (S. 11)	6,0	6,2
Magyar Nemzeti Bank (S. 121)	3,2	3,2
Egyéb monetáris intézmények (S. 122)	24,4	27,0
Egyéb pénzügyi közvetítők (S. 123)	9,7	8,6
Pénzügyi kiegészítő tevékenységet végzők (S. 124)	1,3	1,9
Biztosítók, nyugdíjpénztárok (S. 125)	17,3	17,9
Pénzügyi vállalatok összesen (S. 12)	56,0	58,6
Központi kormányzat (S. 1311)	0,1	0,1
Helyi önkormányzatok (S. 1313)	2,4	2,7
Társadalombiztosítási alapok (S. 1314)	0,0	0,0
Államháztartás összesen (S. 13)	2,5	2,8
Háztartások (S. 14)	15,5	14,6
Háztartásokat segítő nonprofit intézmények (S. 15)	0,7	0,7
Külföld (Nem-rezidensek) (S. 2)	19,2	17,1
Összes állomány	100,0	100,0

A szektorok és alszektorok neve után szereplő kód (pl. S.121) a nemzetközi gyakorlatban általánosan használt osztályozás megfelelő csoportjára utal. Az egyes szektorok tartalmi leírása az MNB honlapján a Pénzügyi adatok/Statistika címszó alatt „Az új statisztikai szektorbontás 2001. júniusától” menüpont alatt található.

Tőzsdei részvények

A **tőzsdei részvények állománya** piaci értéken – az I. félévben bekövetkezett 707,5 milliárd forintos visszaesés után – a III. negyedévben 282,7 milliárd forinttal tovább csökkent, így szeptember végén a tőzsdei részvények összértéke 2404,7 milliárd forint volt. A csökkenést döntően (96%-ban) a papírok árfolyamesése okozta, de kisebb részben szerepet játszott az is, hogy a BÉT-ről kivezetett részvények piaci értéke meghaladta a bevezetéseiket. (Ugyanakkor, a tőkeemelések és a tőkeleszállítások nagyjából kiegyenlítették egymást.)

A **háztartások** nettó tőzsdei részvényeladása lényegében ugyanannyi volt mint a II. negyedévben: 9,5 milliárd forinttal haladta meg a lakosság részvényeladásainak értéke a vásárlásokét. A háztartások tőzsdei részvényeken elszenvedett árfolyamvesztése ezzel párhuzamosan mintegy 18,5 milliárd forint volt, így összességében 28 milliárd forinttal csökkent a részvényállományuk. Szeptember végén a tőzsdei részvények 6,6%-a volt közvetlenül a háztartások tulajdonában.

A **külföldi befektetők** részvényállománya több mint 200 milliárd forinttal csökkent, annak ellenére, hogy a nem-rezidensek közel 8 milliárd forint értékben nettó vásárlók voltak. A külföld tőzsdei részvényeken keletkezett átértékelődési vesztesége közel 198 milliárd forintot tett ki. Mindezek eredőjeként, a nem-rezidensek részesedése lényegében nem változott, a III. negyedév végén 71,9% volt.

A **pénzügyi vállalatok** részvényállománya közel 9 milliárd forinttal csökkent, annak ellenére, hogy 5 milliárd forintot tett ki a nettó vásárlásaik értéke. Ezzel együtt, a pénzügyi vállalatok részesedése 6,4%-ról 6,8%-ra emelkedett a negyedév folyamán.

A **nem pénzügyi vállalatok** hozzávetőlegesen 1 milliárd forint értékben nettó eladók voltak, ráadásul – az arányokat tekintve – az átlagnál kétszer nagyobb átértékelődési veszteséget szenvedtek el, így részesedésük 6,4%-ról 5,7%-ra mérséklődött.

Az **államháztartásnak** a többi szektorhoz képest alacsonyabb arányú árfolyamvesztesége volt, így részvényállománya csupán 10 milliárd forinttal csökkent, részesedése ugyanakkor kerekén 9,0 %-ra emelkedett.

Tőzsdén jegyzett részvények tulajdonosi szektorok szerinti megoszlása

	százalék	
	Tőzsdén jegyzett részvények	
	2001	
	jún.	szept.
Nem pénzügyi vállalatok (S. 11)	6,4	5,7
Magyar Nemzeti Bank (S. 121)	0,0	0,0
Egyéb monetáris intézmények (S. 122)	1,5	1,6
Egyéb pénzügyi közvetítők (S. 123)	1,5	1,5
Pénzügyi kiegészítő tevékenységet végzők (S. 124)	0,1	0,2
Biztosítók, nyugdíjpénztárok (S. 125)	3,3	3,5
Pénzügyi vállalatok összesen (S. 12)	6,4	6,8
Központi kormányzat (S. 1311)	7,5	8,2
Helyi önkormányzatok (S. 1313)	0,8	0,7
Társadalombiztosítási alapok (S. 1314)	0,0	0,0
Államháztartás összesen (S. 13)	8,4	9,0
Háztartások (S. 14)	6,9	6,6
Háztartásokat segítő nonprofit intézmények (S. 15)	0,1	0,1
Külföld (Nem-rezidensek) (S. 2)	71,8	71,9
Összes állomány	100,0	100,0

Befektetési jegyek

A befektetési jegyek állománya nettó eszközértéken a III. negyedévben 7,1%-kal növekedett.

Az egyes tulajdonosi szektorok részesedése az előző negyedévekhez képest csekély mértékben változott. A háztartások arányának kismértékű csökkenésével az egyéb szektorok súlyának enyhe növekedése áll szemben.

Befektetési jegyek tulajdonosi szektorok szerinti megoszlása

	százalék	
	Nettó eszközérték	
	2001	
	jún.	szept.
Egyéb monetáris intézmények (S.122)	2,3	2,1
Háztartások (S.14)	81,6	78,9
Egyéb szektorok (S.1-S.122-S.14)	14,1	16,9
Nemzetgazdaság (S.1)	98,0	97,9
Külföld (S.2)	2,0	2,1
Összesen (S.1+S.2)	100,0	100,0

MAGYAR NEMZETI BANK
STATISZTIKAI FŐOSZTÁLY

Az Értékpapír-állományok tulajdonosi megoszlása című sajtóközlemény változásai

Az MNB a 2001. júniusra vonatkozó adatokkal kezdődően statisztikai publikációiban új szektorbontást vezetett be a gazdasági egységek csoportosítására. (Az egyes szektorok részletes tartalmi leírása az MNB honlapján a Pénzügyi adatok/Statisztika címszó alatt „Az új statisztikai szektorbontás 2001. júniusától” menüpont alatt található.) A publikációban használt szektorok és alszektorok tartalmilag és elnevezésüket tekintve is összhangban vannak a KSH által használtakkal és a nemzetközi statisztikai módszertani ajánlásokban (SNA 93, ESA 95) szereplőkkel.

Az újonnan alkalmazott szektorok egy része azonos tartalmú a korábban használt szektorokkal. Jelentősebb változás a megszűnő *Egyéb államháztartás* elnevezésű szektor részletesebb bontása (*Központi kormányzatra (S.1311)* és *Társadalombiztosítási alapokra (S.1314)*). Szintén két alszektorba oszlottak (*Egyéb pénzügyi közvetítők (S.123)* és *Pénzügyi kiegészítő tevékenységet végzők (S.124)*) a régi *Egyéb pénzügyi vállalatok* elnevezésű szektorba tartozó gazdasági intézmények. A korábban külön szektorként megjelenő *Befektetési alapok* az új szektorbontásban az *Egyéb pénzügyi közvetítők (S.123)* alszektorba sorolódnak. A nem jogi személyiségű társas vállalkozások a *Háztartások (S.14)* szektorból a *Nem pénzügyi vállalatok (S.11)* szektorba kerültek.

A jelenlegi publikációkban alkalmazott szektorok részletesebb tartalma és eltérése az eddigi közleményekben szereplőktől a következő:

- *A Nem pénzügyi vállalatok (S.11)* mostantól tartalmazzák a nem jogi személyiségű társas vállalkozásokat is, amelyek a korábbi besorolásban a *Háztartások* között szerepeltek. Mivel az MNB az új szektorbontás bevezetésével közzéteszi honlapján a *Pénzügyi vállalatok (S.12)* tételes listáját, feltételezhető, hogy több korrigálás is történt az adatszolgáltatóknál a *Pénzügyi vállalatok*, (azon belül is az *Egyéb pénzügyi közvetítők (S.123)* és *Pénzügyi kiegészítő tevékenységet végzők (S.124)*) valamint a *Nem pénzügyi vállalatok (S.11)* között.
- *A Magyar Nemzeti Bank / MNB (S.121)* megegyezik a korábbi szektorral.
- *Az Egyéb monetáris intézmények (S.122)* kategóriájába a központi bank kivételével a bankok, valamint a szakosított hitelintézetek és a szövetkezeti hitelintézetek tartoznak. Megegyezik a korábbi „*Hitelintézetek*” szektorral.
- *Az Egyéb pénzügyi közvetítők (S.123)* szektor a korábbi *Befektetési alapok szektoron kívül* magába foglalja a korábban az *Egyéb pénzügyi vállalatok* szektorban szereplő: befektetési alapkezelő társaságokat, a lízingtársaságokat és egyéb pénzügyi vállalkozásokat, a kockázatitőke-társaságokat és alapokat, valamint a befektetési vállalkozások közül az értékpapír-befektetési társaságokat és az értékpapír-kereskedőket.
- *A Pénzügyi kiegészítő tevékenységet végzők (S.124)* közé tartoznak a korábbi *Egyéb pénzügyi vállalatokból*: a befektetési vállalkozások közül az értékpapír-bizományosok, valamint a tőzsdék, az elszámolóházak, a betétbiztosítási, intézményvédelmi és befektetésvédelmi alapok, és egyéb pénzügyi kiegészítő szolgáltatást végző intézmények. Ide soroljuk a pénzügyi szektorhoz kötődő non-profit intézményeket is.
- *A Biztosítók, nyugdíjpénztárak (S.125)* csoportja megegyezik a korábbi *Biztosítók, pénztárak* szektorral.
- *A központi kormányzat (S.1311)* szektorba tartozik a korábbi *Egyéb államháztartás szektorból* a központi költségvetés intézményei, a központi költségvetésen kívüli alapok, az ÁPV Rt. és azok a non-profit szervezetek, amelyeket elsősorban az állam finanszíroz.
- *A Helyi önkormányzatok (S.1313)* csoportja megegyezik a korábbi *Önkormányzatok* szektorral.
- *Társadalombiztosítási alapok (S.1314)* a korábbi *Egyéb államháztartás szektorból* a társadalombiztosítási alapokat tartalmazza.
- *A Háztartások (S.14)* a természetes személyeket és a kisvállalkozókat tartalmazzák. A korábban alkalmazott *Háztartás* szektortól abban tér el, hogy nem tartalmazza a nem jogi személyiségű társas vállalkozásokat.
- *A Háztartásokat segítő non-profit intézmények (S.15)* tartalma megegyezik a korábbi szektorral.
- *A Külföld (nem rezidensek) (S.2)* csoportja megegyezik a korábban alkalmazott szektorral.

Az alábbi táblázat a régi és új szektorbontás közötti tartalmi összefüggéseket mutatja:

Régi szektorbontás 2001. máj. 31-ig		Új szektorbontás 2001. júniustól		
MNB		S.121 Magyar Nemzeti Bank/MNB	S.12 Pénzügyi vállalatok	S.1 Nemzetgazdaság/ Belföld
Hitelintézetek		S.122 Egyéb monetáris intézmények		
Biztosítók pénztárok		S.125 Biztosítók, nyugdíjpénztárok		
Befektetési alapok		S.123 Egyéb pénzügyi közvetítők		
Egyéb pénzügyi vállalatok		S.124 Pénzügyi kiegészítő tevékenységet végzők		
Önkormányzatok		S.1313 Helyi önkormányzatok	S.13 Államháztartás	
Egyéb államháztartás		S.1311 Központi kormányzat		
		S.1314 Társadalombiztosítási alapok		
Háztartások	Lakosság	S.14 Háztartások		
	Egyéni vállalkozók	S.11 Nem pénzügyi vállalatok		
	Jogi személyiség nélküli (társas) vállalkozások			
Nem pénzügyi vállalatok				
Háztartásokat segítő non-profit intézmények		S.15 Háztartásokat segítő non-profit intézmények		
Külföld (nem-rezidensek)		S.2 Külföld (Nem-rezidensek)		